

AVZ: Veřejné zakázky v proměnlivé době a kulatý stůl ke koncepci BIM

V červnu se uskutečnily dvě akce pořádané Asociací pro veřejné zakázky, a sice konference Veřejné zakázky v proměnlivé době a „nultý“ kulatý stůl ke koncepci BIM. Co nabídky a jakým způsobem nasměrovaly další plány a činnost Asociace? Na zmíněné konferenci dostaly svůj prezentační prostor také pracovní skupiny AVZ. S jakými výstupy, plány a podněty jejich členové pracují?

Mgr. Martina Šelejová

Asociace pro veřejné zakázky

Červnová konference se konala v inspirativním prostředí Spojky Karlín a účastníky přivítal nejprve předseda Výkonného výboru AVZ Tomáš Machurek, následně i předseda ÚOHS Petr Mlsna. Příspěvky v prvním bloku na téma střetu zájmů přednesli Vlastimil Fidler z MMR a Marek Zelenka ze spolku Oživení, který uvedl i konkrétní příklady a související rozhodnutí. O střetu zájmů by bylo možné v České republice diskutovat opakovaně a závěry takové debaty by dost pravděpodobně nemusely vyústit ve shodu. Vždyť už jen ona „pověstná“ rozdílnost

přístupu ke střetu zájmů v ZZVZ a zákoně o střetu zájmů neusnadňuje výklad a jeho aplikaci.

Mezi další řešená témata patřila kvalita ve veřejných zakázkách prezentovaná v příspěvcích Adély Havlové z Havel & Partners, Tomáše Machurka z MT Legal, Martina Vyklického z VUT v Brně, Martina Hadaše z MUNI a Jany Valáškové z ŘSD. Problematikou vymezení předmětu plnění veřejné zakázky včetně „smíšených“ veřejných zakázek provedl Juraj Šefčík z ČEPS a zajištěním v zadávacím procesu a jeho specifiky pak Pavlína Trhalová z AK Chrenek Kotrba. S tématem dynamických nákupních systémů a elektronických katalogů následovali Pavel Antonín Eger z Tender systems a Peter Mikuláš z PROEBIZ.

Na konferenci dostali prostor rovněž zástupci pracovních skupin AVZ. Jejich vedoucí informovali o výstupech, plánech a podnětech, s nimiž členové pracovních skupin pracují. Konference se uskutečnila pod záštitou místopředsedy vlády pro digitalizaci a ministra pro místní rozvoj Ivana Bartoše.

Kulatý stůl ke koncepci BIM

Druhou červnovou akcí AVZ se stal „nultý“ kulatý stůl k problematice koncepce BIM alias Building Information Management. Podnět k jeho uspořádání vzešel z činnosti pracovní skupiny Veřejné zakázky ve stavebnictví. Pozvání ke kulatému stolu přijali všichni oslovení odborníci, a celkem se tak zhruba čtyřhodinového setkání zúčastnilo na 30 zástupců veřejných zadavatelů, administrátorů, právníků, AVZ, dodavatelů stavebních veřejných zakázek a odborníků na BIM. Vedoucímu pracovní skupiny, Radovanu Karešovi z Masarykovy univerzity, se

Související problematikou skutečných majitelů a jejich dohledávání a ověřování se nicméně bude zabývat i říjnová konference AVZ ve Valči, neboť ověřování skutečných majitelů nabylo na významu i v souvislosti s uvalenými protiturskými sankcemi.

BIM představuje komplexní metodu, zasahující do několika úrovní organizace a postihující v podstatě celý životní cyklus stavby: od přípravy projektu přes údržbu budovy až po její případnou demolici a likvidaci.

Červnová konference AVZ v inspirativním prostředí Spojky Karlín

podařilo vhodně zvolit moderátorský koncept akce, a všichni účastníci tak byli aktivně zapojeni do diskuse prostřednictvím svého přidělení do jedné z pěti skupinek. Diskutovalo se primárně ve třech „širokých“ základních okruzích, a sice: Proč? Jak BIM správně zadávat? Náklady?

V rámci prvního okruhu se zjišťovala znalost, respektive úroveň povědomí účastníků o koncepci BIM. Z vyjádření přítomných zástupců veřejných zadavatelů vyplynulo, že informace o BIM se do úrovně osob připravujících a realizujících zadávací řízení povětšinou nedostaly. Zodpovězení druhého okruhu otázek, čili „jak BIM správně zadávat“, je pochopitelně mnohem složitější a v rámci dané platformy na něj nebyla ani nemohla být nalezena jednoznačná odpověď: Jako u každé zakázky záleží na konkrétních požadavcích a možnostech zadavatele. Požadavky a parametry BIM koncepce navíc zatím nejsou právně ukotveny (vládě byl letos v červnu předložen věcný návrh zákona), proto je situace zadavatelů ještě o něco těžší. O to důležitější roli hraje hlubší znalost metody BIM a jejího dosahu v celém procesu realizace zadávacího řízení.

V návaznosti na průběh setkání a mimo jiné v reakci na zjištěnou diametrálně odlišnou úroveň znalostí přítomných účastníků o koncepci BIM vznikl v závěru setkání společný shrnující materiál nazvaný Akční plán zadavatele. Ten má ambici stát se pro zadavatele

Realizace pilotního projektu nabízí optimální cestu pro získání zkušeností

přehledným návodem, obsahujícím jednotlivé kroky při přípravě na povinnou realizaci nadlimitních stavebních zakázek metodou BIM.

Akční plán zadavatele

Jako nezbytné identifikoval Akční plán zadavatele vytvoření analýzy zavádění koncepce BIM do organizace (dále jen „analýza“), která by definovala jednotlivé dotčené pozice, jichž se bude koncepce týkat a které musejí být v dané oblasti proškoleny. Zároveň by měly být definovány finanční požadavky a možnosti zadavatele související s daným vzděláváním. Z uvede-

ného by mělo rovněž vyplynout, zda zadavatel „sáhne“ spíše do řad vlastních zaměstnanců a pověří je činnostmi souvisejícími s pozicí manažera BIM, či bude muset zmíněnou pozici obsadit z externích zdrojů. Teoreticky by mělo být rovněž možné pověřit dílčími činnostmi souvisejícími se zaváděním koncepce BIM více zaměstnanců. Byly definovány základní pozice v organizaci, jež budou mít s BIM cokoliv do činění, přičemž uvedený výčet lze jakkoliv doplnit podle organizační struktury konkrétního zadavatele. Minimálně by však mělo jít o ekonomu, právníka, IT specialistu, investičního technika, správce budovy, popřípadě interního auditora.

Analýza by také měla obsahovat návrhy na zajištění CDE, tedy společného datového prostředí (dle věcného návrhu zákona „vystaveného“ prostředí), systému umožňujícího všem oprávněným účastníkům stavebního projektu sdílet informace, data a dokumenty a řídit komunikační toky. V úvahu přichází více možností, například vlastní společné datové prostředí vytvořené a vlastněné zadavatelem či nákup softwaru a souvisejících licencí. Rozhodnutí, kterou z cest se vydat, je klíčové pro budoucí správu společného datového prostředí, stejně jako pro budoucí uchování dokumentace o stavbě. Zadavatel se může rovněž rozhodnout, zda společné datové prostředí nejprve „vyzkouší“ v rámci pilotního projektu, nebo jej bude rovnou řešit komplexně.

Důležitý moment následně představuje definování očekávání zadavatele od digitálního modelu stavby – BIM modelu. Musejí se tak popsat informace, které má obsahovat BIM protokol, respektive je třeba definovat jeho podrobnost. V rámci diskuse se zadavatelům opakovaně

Vlastimil Fidler, Marek Zelenka – další renomovaní řečníci červnové konference

doporučovala realizace pilotního projektu, což znamená optimální cestu pro získání zkušeností a praktický posun dále. Součástí zadávací dokumentace by pak měla tvořit smlouva obsahující licenční ujednání, popis požadovaných standardů i technické specifikace.

A co náklady?

Pokud jde o třetí okruh otázek čili „náklady“, u kulatého stolu jednoznačně zaznělo, že je nezbytné počítat s jistými náklady na zavedení koncepce BIM do organizace. Budou souviset se vzděláváním dotčených zaměstnanců, případně s přijetím nových osob zodpovědných za koncepci BIM v organizaci, a především se zajištěním společného datového prostředí. Zvýšené náklady s sebou se značnou pravděpodobností ponese i samotné projektování stavby v BIM modelu. Vložené prostředky však znamenají krok dále v digitalizaci stavebnictví a v moderním přístupu k němu.

Jsmo přesvědčeni, že vložené náklady se zadavatelům v budoucnu vrátí a že využívání koncepce BIM ve stavebnictví značí odpovědný přístup zadavatele k zadávání zakázky na stavební práce: Správa budov včetně souvisejících nákladů se totiž díky popsání řešení

stane v budoucnu mnohem snazší, přehlednější a lépe plánovatelnou. Za celkovým úspěchem zavedení koncepce BIM do organizace bude ovšem vždy stát podpora top managementu, bez níž by snaha o dosažení uvedeného cíle představovala spíše boj s větrnými mlýny.

Vážíme si aktivní spolupráce všech účastníků kulatého stolu, mezi

Zaznělo také doporučení požadovat v zadávacím řízení vzorek (BIM modelu) pro posouzení. Daný požadavek však samozřejmě znamená důraz na řádnou specifikaci vzorku a hlubší znalost problematiky kvůli jeho řádnému posouzení. Dále je v celém procesu důležitá evaluace neboli zpětná i průběžná vazba na zvolenou strategii zadavatele.

nimiž byli například zástupci České agentury pro standardizaci, ČVUT Fakulty stavební, ČKAIT, Svazu podnikatelů ve stavebnictví, NKÚ, CZ-BIM, PROCONOM Software a advokátních kanceláří HAVEL & PARTNERS, KAROLAS Legal. Svě zastoupení pak mělo také Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo pro místní rozvoj. Za Výkonný výbor AVZ se zúčastnili předseda Tomáš Machurek a členové Juraj Šefčík a Zdeněk Cvejn. ▲

Přehled nejbližších akcí AVZ v roce 2022

- Tematické setkání AVZ: Změny závazků ze smluv prakticky – stavebnictví + pojišťovnictví; 14. 9. od 14:00, Grandior Hotel Prague, Na Poříčí 42, 110 00 Praha 1
- 14. ročník dvoudenní konference AVZ: #verejnezakazkyaktualne #konference2022 #AVZ; 20.–21. 10., hotel Zámek Valeč, Valeč 1, 675 53 Valeč

SHRNUTÍ

- „Nultý“ kulatý stůl k problematice koncepce BIM byl z hlediska naší organizace prvním v řadě, tedy seznamovacím.
- Rádi bychom zadavatelům a všem, kteří budou podklady pro veřejné zakázky zadávané s metodou BIM realizovat, nabídli pomocnou ruku při seznamování se s koncepcí BIM a se zprostředkováním nejaktuálnějších informací o průběhu souvisejícího legislativního procesu.
- K tomu by nám mělo dopomoci i zapojení do Pracovní skupiny VZ BIM ustavené Ministerstvem průmyslu a obchodu k zavedení metody do praxe a právního řádu České republiky.